

Ének-zenei általános iskolák, ének-zene tagozatos iskolák, mintaiskolák a közoktatásban és a tehetséggondozásban

Különös öröm, hogy Kecskeméten
élt meg 100. évfordulóját az az iskola,
amely mintaképe lehet minden általános
iskolának, ha tényleg ember akar nevelni.
(Szaporodása lassankint megoldana egyelőre
másképp megpedig az a kérdés: Községnevelés,
zenei foglalkoztatás stb.)
Kecskemét 1960 nov. 2
Kodály Zoltán

Kodály Zoltán bejegyzéséből az iskola emlékkönyvében (1)

Kodály Zoltán zenepedagógiai elveinek széleskörű alkalmazását és a közoktatásban való gyakorlatát egy közoktatási törvény tette lehetővé. A KÖZNEVELÉS című oktatási hetilap 1945. augusztus 15-i számában közölte az akkori Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium hivatalos tantervét, amely minden általános iskolai osztály számára heti két énekórát írt elő, ezen felül a felső tagozaton a választható tárgyak közé sorolta a „Társas ének és zene tárgyat is”, heti három órában. (2) Az új oktatási törvény hatására létrejött minden nap éneklő-zenélő iskoláktól életre szóló élményt és útravalót kaptak az ott tanuló gyermekek, és ezeknek az iskoláknak az eredményei szereztek világhírt a magyar ének-zene oktatásnak.

A Kodály-módszer felkerült az UNESCO Szellemi Kulturális Örökség Jó Megőrzési Gyakorlatok Jegyzékébe a Kodály Zoltán születésének 125. évfordulóját megelőző évben. A döntést 2016. december 1-jén hozta meg az UNESCO Szellemi Kulturális Örökség Kormányközi Bizottsága, melynek Magyarország is tagja.

A kodályi nevelési koncepció iránt nem szűnt meg napjainkban sem a külföldi zenei szakemberek érdeklődése: a világ minden részéről érkeznek rövidebb-hosszabb időre a módszer gyakorlatának megismerésére és elsajátítására. Mindezek ellenére mára a hazai közoktatásban az általános iskolákban, a nem zenei osztályokban és a gimnáziumokban a közismereti tárgyak között az énekóráknak csak Hamupipőke szerepe jut.

Az „éneklő iskolák”, az ének-zenei általános iskolák, a zenetagozatos iskolák ma is őrzik Kodály nevelési elveit, rangos hazai és nemzetközi eredményeket és sikereket érnek el. Sajnálatos módon azonban mára mind az iskolák-, mind az ott tanuló gyermekek száma is jelentősen lecsökkent. Az 1985/86. tanévben 184 ének-zenei általános iskolát jegyeztek, 37 000 növendékkel. Ez az általános iskolás tanulók 3%-a volt. (3). A 2017/18-as tanévben a hazai

általános iskolák 743 487 tanulója közül 17 252 tanuló, a tanulók 2,3 %-a, és a gimnáziumokban a 356 400 tanuló közül 453 tanuló, a tanulók mindössze 1,2%-a járt ének-zenei középiskolába. (4)

A fentiek ismeretében fontosnak tartjuk felidézni az „éneklő” iskolák létrejöttét, valamint tapasztalatunk szerint azt a kevésbé ismert tény, hogy **a kodályi zenepedagógia a közoktatás gyakorlatában indulásakor két különböző formában valósult meg.** Úgy gondoljuk, hogy ez a szakmai visszatekintés és elemzés segítséget adhat ahhoz, hogy az iskolai énektanítás betölthesse napjainkban is a Kodály Zoltán meggyőződése szerinti sokirányú szerepét, amit a több, mint fél évszázad gyakorlata, valamint az elmúlt évtizedek természet- és társadalomtudományi vizsgálati eredményei is egyértelműen bizonyítanak, csupán Barkóczi Ilona, Pléh Csaba és Hámori József professzorok munkásságát említve. (5)

Térjünk vissza az 1945-ben megjelent hivatalos tantervhez, ami a közoktatásban a magas énekóraszámot lehetővé tette. Meg kell jegyeznünk, hogy ekkor az Országos Köznevelési Tanács elnöke Szent-Györgyi Albert Nobel-díjas tudósunk volt, és a Magyar Tudományos Akadémia elnöki tisztét Kodály Zoltán töltötte be.

A Magyar Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium magas énekóraszámot engedélyező tantervével működő iskola először Békés-Tarhoson alakult meg. **Az iskola alapításának célja leginkább napjaink Magyar Génius Tehetségsegítő Programjához, illetve annak a feladatait felváltó Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetségének (MATEHETSZ) tevékenységéhez áll közel.**

I. A kodályi alapgondolat egyik megvalósítója Gulyás György (1916–1993), és az általa megtervezett Békés-Tarhosi Iskola volt, amely 1946. szeptember 1-i hatállyal alakult meg a következő elnevezéssel: *Országos Állami Ének és Zenei Szakirányú Líceum és Tanítóképző Intézet s a vele kapcsolatos Ének és Zenei Gyakorló Általános Iskola és Kollégium.* (3)

Az 1946. november 13-án kiadott felvételi tájékoztató szerint a V.K.M. rendelete alapján a gyakorló általános iskola feladata: „A magyar, *elsősorban paraszti származású, kiváló ének*

és zenei tehetségű tanulók egységes, alapvető, nemzeti műveltséghez juttatása (...), és előkészítésük az ének- és szakirányú líceumba, ill. tanítóképző intézetbe való továbbtanulására.” (6)

A minisztériumi alapítási engedély lehetővé tette, hogy az intézet a környezetében lévő tehetséges gyermekek meghívása mellett országos felhívást is közzé tegyen, és így az ország minden részéből érkeztek jelentkezők, összesen 200 fő.

Az intézet a felvett jegyzőkönyv alapján 1947 január 3-án tartotta meg az első zenei képességvizsgálatot, amely az általános iskolások számára a következő feladatokból állt:

- a gépies tanulás képességének vizsgálata, a felfogó képesség vizsgálata,
- a ritmusérzék vizsgálata, a kézügyesség vizsgálata, az emlékezőképesség vizsgálata,
- a hallás vizsgálata, hangjegytáni éneklés, valamint az előadási érzék vizsgálata

(Az elérhető maximális pontszám 45 volt, az intézetbe felvett 75 tanuló 90%-a 35-45 pontot szerzett, akik közül 10 fő líceumba, 65 fő pedig az általános iskolába nyert felvételt) (7)

Helyi tanterv és óraterv									
Főigazgató Úr! Hivatkozott számú rendeletnek megfelelően tisztelettel terjesztem fel a békés-tarhosi Zenei Körzeti Általános Iskola zeneművészeti jelleget biztosító óráinak helyi tantervét és óratervét.									
I. óraterv									
Alsó tagozat					Felső tagozat				
tantárgy megnev.	osztály I.	2.	3.	4.	tantárgy megnev.	5.	6.	7.	8.
magyar	11	12	12 ⁻¹	12 ⁻¹	magyar	6	6	6	5
földrajz				2	történelem	2	2	2	2
számтан	6	5 ⁻¹	5 ⁻¹	5 ⁻¹	földrajz	3	3	2	2
rajz	—	2	2	2	ember élete	—	—	2	3
ének	6	6	6	6	természetr.	3	3	—	—
testnev.	2	2	2	2	egészségtan	—	—	—	2
összesen:	25	27	27	29	fizika	—	—	4	—
zongora	—	—	2	2	vegytan	—	—	—	3
együtt:	25	27	29	31	számtan	4	4	3	3
Ének:					rajz	2	2	2	2
a) 4+4+4+4					ének+zene	9	9	10	10
Társas zene:					testnev.	2	2	1 ⁻¹	1 ⁻¹
b) 2+2+2+2					szab. besz.	1	1	1	—
					orosz	3	3	3	3
					összesen:	35	35	36	36
					a) ének: 4+4+4+4				
					b) társas zene: 2+2+2+2				
					c) zongora: 2+2+2+2				
					d) második h: 1+1+2+2				

(8)

Az iskolának – az indoklás nélküli megszüntetésének évében, 1954-ben-, a következő tanszakai voltak: zongora 43 tanulóval, karvezetői 22 tanulóval, zeneszerzés 7 tanulóval, ének 13 tanulóval, hegedű 40 tanulóval, cselló 23 tanulóval, fuvola 12 tanulóval, trombita, kürt, harmona tuba tanszakok 11 tanulóval, klarinét tanszak 9 tanulóval és fagott tanszak 8 tanulóval. Az összes tanszakon tanulók létszáma 211 fő volt. (9)

Az egykori diákok közül többen köztisztviselőként álló, Kossuth-díjjal is kitüntetett zenepedagógusok, előadóművészek és zeneszerzők lettek.

*„Ez az iskolafajta tudja legjobban megoldani a zeneértés széles tömegekhez eljuttatását.
(Kodály Zoltán. 1967.) (10)*

II. A kodályi zenepedagógia másik vonala Kecskeméten az 1950-ben alapított Ének - Zenei Általános Iskolában bontakozott ki Nemesszeghyné Szentkirályi Márta (1923-1973) igazgatónő vezetésével, és hatalmas erőfeszítésének eredményeként. **Ebbe az iskolába minden jelentkezőt felvettek, zenei hallás, ritmus, memória, stb. vizsgálat nélkül.**

A Kecskeméti Ének-Zenei Általános Iskola a működéséhez a minisztériumi engedélyt 1950. szeptember 22-én kapta meg a folyó tanévre, mint próbaidőre, és csupán egy osztály számára. Az iskola indításának meghirdetését nem engedélyezték (még a városi óvodákban sem lehetett a felvételt felvétel hírére nyilvánossá tenni). Végül minden szakmai szűrés nélkül 19 tanulóval kezdődött meg a tanítás. Kodály Zoltán határozott kérése volt, hogy néhány kevésbé jó hallású gyermeket is vegyenek fel, hogy majd követni lehessen a fejlődésüket.

Kodály eredeti gondolatához ez az iskolatípushoz állt közelebb: „A zene mindenkié!”

Az iskolai énekórák száma itt is magas volt: (5)

Tantárgy	heti óraszám							
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
	osztályban							
1. Ének, karének (elmélet)	5	5	4	4	3	3	3	3
2. Hangszer	-	-	2	2	2	2	2	2
3. Magyar nyelv és irodalom	10	11	13	14	7	7	6	5
4. Történelem	-	-	-	-	2	2	2	2
5. Föld- és néprajz	-	-	-	-	2	2	2	2
6. Természettudomány, ember élete	-	-	-	-	3	2	2	-
7. Egészségtan	-	-	-	-	-	-	-	2
8. Fizika	-	-	-	-	-	-	3	3
9. Vegytan	-	-	-	-	-	-	-	3
10. Mennyiségtan	6	6	6	6	5	5	5	4
11. Társadalomismeret	-	-	-	-	-	-	2	2
12. Modern nyelv (orosz)	-	-	-	-	4	4	4	4
13. Rajz	-	1	1	1	1	1	-	-
14. Testnevelés	2	2	2	2	2	2	2	2
Összesen:	23	25	28	29	32	31	34	34

Az 1950-ben 19 tanulóval indult első osztályhoz később még néhányan csatlakoztak, így 1958-ban 25 tanuló fejezte be a nyolcadik osztályt. Közülük később 9-en szereztek egyetemi diplomát, és 8 tanuló főiskolát végzett. A 17 felsőfokú végzettségű volt növendék közül 11 pedagógus lett, közülük 10-en ének-zene tanárok.

Nemeszeghy Szentkirályi Márta igazgató újabban küzdelem árán megteremtette a lehetőségét annak is, hogy a tanítványok közül az érdeklődők a gimnáziumban is megemelt óraszámokban foglalkozhassanak a zenével. „Végül a Katona József Gimnázium öt induló osztálya közül az egyik mint ének-zene tagozat kezdhette meg a tanévet 1958 őszén. Az osztály tanterve teljesen azonos volt az általános gimnáziumi osztályokéval, csak az énekórák száma volt magasabb: heti 3 óra és két karének.” (13)

Az osztály egyik pedagógusi/tanítónői diplomát szerzett volt diákja így emlékezett a gimnáziumi évekre: „a zene nyelveként az olaszt tanultuk, az orosz mellett. Sikeres nyelvvizsgát is tettem, sőt a rendszerváltás után még tanítottam is az olasz nyelvet általános iskolában” (14).

A kecskemétihez hasonló ének-zenei általános iskolákra egyformán jellemző volt, hogy az éneklést a maga gazdag nevelési lehetőségeivel az általános nevelés részévé tették. A gyermekek megismerkedtek a magyar zenei anyanyelvvél, és 4. osztálytól fokozatosan léptek át a barokk, a klasszicizmus és a zenei romantikán keresztül a XX. század zenéjéig, Bartók és Kodály kórusműveinek és hangszeres darabjainak dallam- és harmóniavilágáig eljutva.

(Ennek az igényes tananyagnak az elvégzését az is segítette, hogy 6. osztálytól az énekórák mellett népdalismeret- és összhangzattan órái is voltak a tanulóknak.) (15)

A Kodály-módszer legfontosabb, és az ének-zenei általános iskolákban megvalósult elemei a következők voltak:

1. Az oktatásirányítás által hivatalosan elfogadott tantervi lehetőség,
2. magas énekóraszám,
3. tanítási órákon az elméleti tudás és a képességfejlesztés helyes arányának biztosítása,
4. megfelelő szakmai képzettséggel rendelkező, hivatásszerető pedagógus,
5. az életkornak megfelelő, fokozatosan felépített tanítási anyag, amit Kodály Zoltán az óvodától a művész-tanári oklevél elnyeréséig kidolgozott.
6. Megfelelő szaktantermi felszereltség.

(Kodály Zoltán maga is jelentős összeggel járult hozzá a kecskeméti, elavult és méltatlan körülmények között működő iskolaépület helyett új épület felépítéséhez. Az épület felavatására 1964. február 17-én került sor.)

Az 1964. június 26. – július 3. között Budapesten megrendezett International Society of Music Education (ISME) konferencián, ahol Kodály Zoltánt az ISME alelnökének választják, a „magyar zenei élet, s ezen belül a zenei nevelés nagyszabású bemutatkozására nyílt lehetőség. A látottak-hallottak a résztvevők elragadtatását váltották ki, és fordították figyelmüket a következő évtizedekben Magyarország felé.” (16)

*Zürichbe utazik a Kodály Iskola énekkara - a vendégszereplésre készülő kórus próbája (1972)
Repertoárjukban Bartók: Leánynéző, Jóságigéző, Kodály: Pünkösdlő, Villő és a Zöldeerdőben című
kórusművei is szerepeltek Tanáruk: Kardos Pál igazgatóhelyettes és a kórus vezetője (17)*

A ének-zenei általános iskolák létesítéséről szóló minisztériumi rendelet 1956-ban lépett életbe. Hogyan fogadta ezt a hazai közoktatás? „Mivel az ország általános iskoláinak összességéhez képest viszonylag kevés iskola kezdeményezte s kapott engedélyt ének-zenei tagozat indítására, a szülők pedig szinte megostromolták ezeket az iskolákat, a két-háromszoros túljelentkezés kivédése céljából felvételi vizsga bevezetése vált szükségessé.

Ezzel Kodály demokratikus reformtervezete alapjában rendült meg.

A zeneakadémiai és főiskolai diplomával rendelkező tanárok nagy többsége az ének-zenei tagozatú iskolákban helyezkedett el, és ezzel az iskolatípus szakmai rangját biztosították. Az ének-zene tagozatú iskolák alsó tagozatában is szaktanárok tanítottak. Eközben az általános iskolák zenei nevelésének színvonala évről-évre gyöngült, mivel a tanító- és tanárképzésben egyre jelentéktelenebbé vált a zenei nevelés színvonala. ” (18)

Kodály Zoltán halálát követő időszakban jelentős változások következtek be

1. Az *oktatásirányításában* az általános iskolákban és a középiskolákban is csökkentették az énekórák számát
2. A *tanárképzésben* sajnálatos módon az énektanár képzés helyzete is fokozatosan romlott.
 - a) 1958-ban 544 énekórája volt a leendő tanítóknak a középfokú képzőben
 - b) 1975-ben a szakkollégiumi rendszer életbe lépésekor, már a felső fokú képzésben három év alatt - mindössze 45 énekórája volt annak, aki a nem ének szakkollégiumot választotta. Időközben a felvételi vizsgánál a hallásvizsgálatot is eltörölték.
 - c) Jelentős volt az esti és levelező tagozatos képzés, ami az éneknél mint készségtárgynál a gyakorlás lehetőségét jelentősen csökkentette. (19)
 - d) A felsőfokú művészeti oktatásban az alacsony felvételi keretszámok stagnálása volt a jellemző, noha a többi felsőfokú intézménynél ez a szám a többszörösére emelkedett. A KSH 1997/98 –as kiadványa szerint a felsőfokú intézményekben tanuló hallgatók száma 152 889 fő volt. Ezek közül a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola hallgatóinak száma 1997-ben 1 431. Közülük az ének-zenetanár és karvezetőképző szak hallgatója 130 fő volt. Ezt a felvételi keretszámot 1998/99-ben 90-re csökkentették. Az 1999/2000-es tanévben a Zeneakadémia fent nevezett tanszakán az öt évfolyam együttes hallgatói létszáma 66 fő volt. (20)
3. A *tömegkommunikációs eszközök megnyilatkozásaiban*:

A Kodály-módszer jelentőségét és értékeit kétségbevonó terjedelmes, torz és szakmailag erősen kifogásolható írárok jelentek meg a széles nyilvánosság előtt (nagy példányszámú újságokban, kiadványokban, stb.). (21)

A fenti felsorolt tények vezettek összességükben a kodályi zenepedagógia háttérbeszorulásához a hazai közoktatásban. Napjainkban a nem zene-tagozatos iskolákban az alsó tagozaton heti 2, a felső tagozaton heti 1 énekóra, a gimnázium 1. és 2. osztályában is mindössze heti egy énekóra van, amivel véget is ér az iskolában a zenével foglalkozása a tanulóknak.

Ehhez már volt hasonló helyzet korábban is, amikor Kodály Zoltán *„Igaz, hogy nem engedik énekelnit a gyermekeket!”* címmel az 1956-ban írt éles hangú levelében többek között a következőket fogalmazta meg: *„Zenei analfabéta és ezért zenegyűlölő igazgatók az énektanár munkáját nem becsülik, megnehezítik, ambícióját letörik”. (22)*

Ma is fontos lenne a több énekóra az általános iskolai és gimnáziumi tanulmányok során, mivel a későbbiekben a középiskolát végzők tanulnak tovább, többek között az óvodapedagógusi, tanítói-, tanári pályára készülők. Valamint közülük kerülnek ki a későbbi intézményvezetők, sőt az oktatásirányítás szakemberei is, akik így mindössze 16 éves korukig részesülnek zenei élményekben a közoktatás keretén belül, ha iskolai tanulmányaik mellett nem jártak zeneiskolába.

Úgy gondoljuk, hogy a kodályi zenepedagógia értékeinek megőrzése, a magasabb énekóraszám megteremtésének felelőssége az *énektanárok mellett a közismereti tanárookra és intézményvezetőkre egyaránt hárul.*

Egyik lehetséges megoldásként ehhez a Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület egy az általános iskolában és középiskolában is eredményesen kipróbált módszert javasolja: **a humán tárgyak szinkronitását, a keresztkoherencia elvének alkalmazásával.**

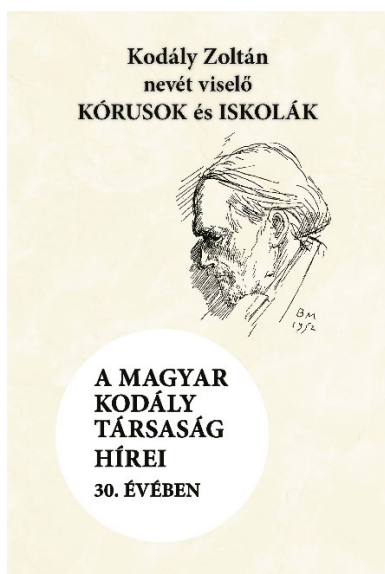
Ennek lényege, hogy a tanórai oktató-nevelő munka tervezése során az osztályban tanító pedagógusok megkeresik a különböző tantárgyak éves tananyagában megjelenő azonosságokat. A témaegységek egymáshoz rendelésével, projektszerű megvalósítással tudják a rendelkezésre álló időt optimálisan kihasználni, és ebbe beépíteni a művészeti nevelés sokféle lehetőségét. Így a megszerzett tudás alkalmazását megerősíti egy adott témában, ezzel mélyebb, vagy újabb ismereteket is nyújtva. (Példaként említhetjük ehhez az általános iskolában az 5. - ill. gimnáziumban a barokk korszak témakörének feldolgozását.) (23)

A magasabb énekóraszám elfogadtatásához szükséges a Kodály-módszer minél szélesebb körben való népszerűsítése, és nem csupán oktatási anyagként való megismertetése, ismét Kodály tanácsára figyelve. A következő szavai 1964. februárjában hangzottak el Kecskeméten, az iskolaavató beszédében „*Mind máig nem használják ki kellő mértékben azokat a lehetőségeket, amelyek a film, a televízió, az irodalom, színházaink, stb., mint a tömegek nevelésének eszközei nyújtanak*” (24)

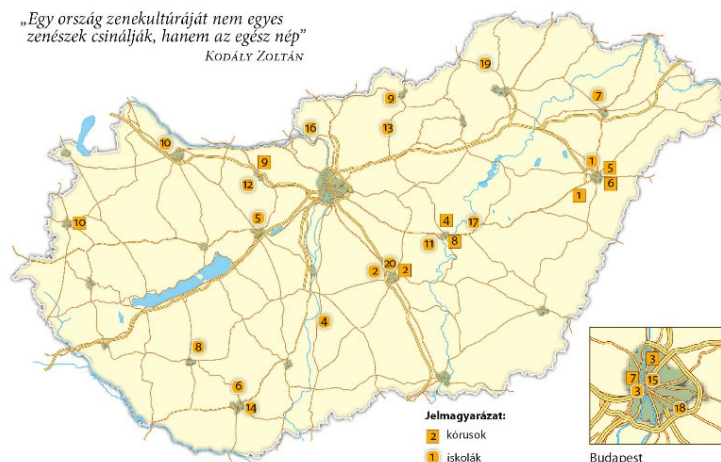
Ennek szemléltetésére már megvalósított, jó példákat szeretnénk említeni, és ezzel kapcsolatos javaslatunk is van.

1. Jó példaként említjük a 22. évadjába lépett Pastorale családi előadássorozatot, ami mögött több, mint 200 előadás van. A hangversenyek és összművészeti előadások már a televízióban is láthatóak a Magyar Művészeti Akadémia támogatásával. A sorozat gazdája Záborszky Kálmán, a Magyar Örökség Díjas Zuglói Filharmónia művészeti vezetője, vezető karmestere, és dr. Solymosi Tari Emőke zenetörténész, zenetörténet tanár, aki a sorozat kezdete óta annak állandó szerkesztője és műsorvezetője.
2. Jó példaként említjük a Duna Televízió 2002-ben, dr. Fehér Anikó nagy szakértelemmel és gondossággal rendezett *Psalmus Hungaricus „A fatörzs megmarad, csak új lombot kap”*. (Kodály Zoltán) című 40 perces dokumentum filmjét a Psalmus Humanus integrált művészetpedagógiai program elindulásáról. (A későbbiekben mód nyílt tanár továbbképzéseiken fejlesztő pedagógusoknak is bemutatni a filmet, akiknek egybehangzó véleménye az volt a film megtekintése után, hogy „*ha ennyi mindent tud a Kodály-módszer, nem is lenne szükség fejlesztő pedagógiára...*”
3. Valamint jó példaként említjük a Magyar Génusz Tehetségsegítő Program (továbbiakban Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége - MATEHETSZ) elindítását és tevékenységét (2008), amely sok-sok pedagógus részére számos szakmai rendezvény megvalósítását, konferenciák rendezését, tanár-továbbképzéseket és könyvkiadványok megjelentetését, stb. tette lehetővé.
4. Napjainkra újabb javaslatunk is lenne:
például a Kossuth Rádió reggeli műsorában $\frac{3}{4}$ 8 óra körül **Becsöngetés előtt** címmel a tanév ideje alatt hétfőtől péntekig minden nap kb. 3-4 perces kórusmuzsikát kellene közvetíteni, bemondva az éneklő iskola nevét és helyét, a déli harangszó harangjának 2-3 mondatos ismertetéséhez hasonlóan. Az iskolai kórusok felkéréséhez kiváló segítséget nyújtana a Kodály Zoltán szellemi örökségét híven őrző Magyar Kodály Társaság kiadásában, 2008-ban megjelent jubileumi kiadvány. A könyv Natter-Nád Klára tanárnő gondos gyűjtőmunkájával

és szerkesztésében **Kodály Zoltán nevét viselő KÓRUSOK és ISKOLÁK** címmel a Magyar Kodály Társaság Híreinek 30. évében jelent meg. (25)

„Egy ország zenekultúráját nem egyes zenészek csinálják, hanem az egész nép”
KODÁLY ZOLTÁN

Hasonló zenei ismeretterjesztő céllal készült a Kossuth Rádió korábbi és igen népszerű **Kóruspódium** című műsora. (26)

Az énekléshez-zenéléshez kapcsolódó néhány kevésbé ismert tevékenység, amelyek bizonyítják, hogy Kodály szavai ma sem veszítették el érvényességüket a zenei nevelés fontosságát illetően, annál is inkább, mert az utóbbi évtizedek tudományos vizsgálati eredményei és gyakorlati pedagógiai tapasztalatai sokszorosán igazolják, hogy az ének nem csak oktatási anyag.

PSALMUS HUMANUS
Művészetpedagógiai Egyesület
www.psalmusarts.hu

„Szülésre felkészítő várandós találkozások” -
tanfolyam program keretében

GYERMEKHANGVERSENY -
Ringatók és bölcsődalok közös éneklése

2013. október 30. (szerda) 17.00–17.30.

Helyszín:
UZSOKI UTCAI KÓRHÁZ
Új tömb, C épület Konferenciaterme
1145 Budapest, Róna utca 196–212.

Ten - te, ten - te, ten-te ba-ba, ten-te.

Ádám Jenő - Kodály Zoltán: Énekes könyv (részlet)

1. A csecsemő és az anya pótolhatatlan kommunikációs eszköze a nonverbális időszakban az éneklés (27)

Hangverseny az Uzsoki utcai Kórházban.
Tanár: Vass Veronika

2. Fogyatékossággal élő gyermekek művészeti tevékenységeikkel való társadalmi elfogadtatása (28)

A PSALMUS HUMANUS
MŰVÉSZETPEDAGÓGIAI
EGYESÜLET

PSALMUS HUMANUS
ASSOCIATION FOR ARTS
EDUCATION

**HANGVERSENYT
RENDEZ**

2007. december 13-án,
csütörtök délután fél 5 órakor

**a Széchenyi Gyógyfürdő
Rendezvény-termében**
(1146 Budapest, Állatkerti krt. 11.)

Közreműködnek:
az Egyesület egészséges és fogyatékossgal
élő tanulói, valamint művésztanárai

A belépés díjtalán, adományokat
köszönettel elfogadjunk.
(A helyszín a főbejáraton keresztül
akadálymentesen megközelíthető.)

"A nem mindenki! De hogyan tehetjük azét?"
KODÁLY ZOLTÁN

has the pleasure of inviting you to the

CONCERT

organized with the participation of its
healthy and impaired students
and art teachers at the

**Festival Hall
of Széchenyi Medicinal Bath**
(11 Állatkerti krt., Budapest 11.46)
on Thursday, December 13, 2007, at 4.30 pm.

The entry is free, donations are welcome.
(The venue of the concert is accessible
through the main entrance)

"Music belongs to everyone! But how can we make it so?"
ZOLTÁN KODÁLY

MAGYAR
KÖZÖSSÉGI
HUNGARIAN

UNESCO
NATIONAL
COMMISSION
FOR UNESCO

BIZOTTSÁG
FOR UNESCO

BUDAPEST-ZÖLDŐ
ÖNKÉPZÉSI
TÁRSADALMI KAPCSOLATOK BIZOTTSÁGA

nka
Nemzeti Kulturális Alap

FŐVÁROSI KÖZGYÜJTEMÉNY
FOLKLORISZAKKÖZÖSSÉGI
ÉS KÖZNEVELÉSI BIZOTTSÁGA

Hangverseny a Széchenyi Gyógyfürdő Rendezvénytermében

3. Ének, zene kézművesség módszerével – hátrányos helyzetű gyermekek tanulási képességeinek fejlesztése (29)

Tanár: Csirmaz Mátyás Fotó: Gadányi György

4. Napjainkban sokat emlegetett téma a 2008-ban alakult Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács munkája. Ehhez a témához kapcsolódva a művészeti nevelés jelentőségéről tartott előadást dr. Lányi András professzor, az ELTE oktatója *Kreativitás és fenntartható fejlődés* címmel 2009. december 16-án *Tehetséggondozás az integrált művészetpedagógia eszközeivel* címmel rendezett, és a Magyar UNESCO Bizottság főtitkára által megnyitott művészeti nevelési konferenciánkon. (30)

Előadó: dr. Lányi András

A konferencia résztvevői

*Búcsúzó vendégeink az Egyesület Konzultációs Központjának kiállítási termében:
dr. Soós Gábor, Kovácsné Bíró Ágnes
a Magyar UNESCO Bizottság tagjai,
K. Udvari Katalin és dr. Lányi András*

5. Ausztriában és Németországban is már hivatalos gyógymódként tartják nyilván a zeneterápiát. Az utóbbi országban a biztosítók és egészségpénztárak a zeneterápiás szolgáltatásokat is támogatják, sőt, mint egészségügyi szolgáltatást receptre lehet vásárolni zeneterápiás CD-t. (31)

Befejezésül Kodály Zoltán 1936-ban elhangzott előrelátó és napjainkban is megfontolandó szavait idézzük fel:

A magyar művészetnek nem külföldi propaganda kell, hanem az, hogy itthoni életünknek legyen szerves része. A külföld úgyis mindent felkarol, amit jónak tart” (32)

Szőnyi Erzsébet

Kossuth-díjas zeneszerző,
énektanár, karnagy,
a Nemzet Művésze,
a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja

Szőnyi Erzsébet tanárnő Kodály Zoltán egykori tanítványa, majd munkatársa zenei életünk máig köztiszteletben álló és aktív tagjának szavai évtizedek múltával is őrzik, hirdetik és megerősítik Kodály pedagógiai munkásságának célját:

„Hazánkban hosszú évtizedek óta lankadatlan erőfeszítéssel küzdünk azért, hogy a zene szívvel-lelket gazdagító hatása töltsen be a felnövekvő nemzedéket, s az átélt élményt vigye magával teljes életére. Ahogy múlnak az évek, új és új nehézségekkel kell szembenéznünk. Haszonelvű társadalom nem kedvez a művészeteknek. Emberformáló erejük csak hosszútávon mutatkozik. Sok türelem és kitartás kell hozzá, lelkesedés és elhivatottság nélkül pedig csak látszat siker jelentkezhetsz.” (33)

Irodalomjegyzék

1. K. Udvari Katalin: „Psalmus Humanus” – Ének-Zenei Általános Iskola Kecskemét, 1950. PÜSKI Budapest, 2000. 5. old
2. KÖZNEVELÉS – A Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium kiadásában megjelent Oktatási hetilap I. évf. 4. szám 1945. augusztus 15.
3. Szőgi Ágnes (szerk.) „Ez az iskola valaha Kecskemétnek dicsősége lesz.” Kodály Intézet, Kecskemét, 1994. 107. oldal.
4. Oktatási Adatok, 2017/2018 - Központi Statisztikai Hivatal.
5. K. Udvari Katalin (szerk.): Integrált művészeti nevelés az iskolában és a családban Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület, 2006. 43-55. old.
6. Csende Béla: BÉKÉS-TARHOS. AZ ELSŐ MAGYAR ÁLLAMI ÉNEKISKOLA ÉLETTÖRTÉNETE (1946-1954). Kiadja a Békés Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága, 1976. 30. old.
7. Csende Béla: BÉKÉS-TARHOS. AZ ELSŐ MAGYAR ÁLLAMI ÉNEKISKOLA ÉLETTÖRTÉNETE (1946-1954). Kiadja a Békés Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága, 1976. 34. old.
8. Csende Béla: BÉKÉS-TARHOS. AZ ELSŐ MAGYAR ÁLLAMI ÉNEKISKOLA ÉLETTÖRTÉNETE (1946-1954). Kiadja a Békés Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága, 1976. 110. old.
9. Csende Béla: BÉKÉS-TARHOS. AZ ELSŐ MAGYAR ÁLLAMI ÉNEKISKOLA ÉLETTÖRTÉNETE (1946-1954). Kiadja a Békés Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága, 1976. 70. old.
10. Szőgi Ágnes (szerk.): „...Van itt egy iskola...” Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézet Kecskemét, 1983. Bevezető
11. Szőgi Ágnes (szerk.): „...Van itt egy iskola...” Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézet Kecskemét, 1994. 174. old.
12. K. Udvari Katalin: „Psalmus Humanus” – Ének-Zenei Általános Iskola Kecskemét, 1950. PÜSKI Kiadó Budapest, 2000. 21. old.
13. Szőgi Ágnes (szerk.): „...Van itt egy iskola...” Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézet Kecskemét, 1994. 69. old.

14. K. Udvari Katalin: „Psalmus Humanus” – Ének-Zenei Általános Iskola Kecskemét, 1950. PÜSKI Kiadó Budapest, 2000. 31. old.
15. K. Udvari Katalin: „Psalmus Humanus” – Ének-Zenei Általános Iskola Kecskemét, 1950. PÜSKI Budapest, 2000. 73. old.
16. Szabó Helga: A magyar énektanítás kálváriája Megjelent az Eötvös József Alapítvány támogatásával Budapest, 1989. 128.old.
17. K.Udvari Katalin: Művelődéstörténeti Kincsestár – Válogatás dr. Maróti Gyula (1912-2004) a Kórusok Országos Tanácsa (KÓTA) alapító főtktkárának magán dokumentum- gyűjteményéből Püski Kiadó Budapest, 2015. 132.old
18. Szabó Helga: A magyar énektanítás kálváriája Megjelent az Eötvös József Alapítvány támogatásával Budapest, 1989. 131.old.
19. Ördög László: Az általános iskolai szekció munkájáról - VI. Országos Zenei Nevelési Konferencia Győr, 1983. Parlando, XXVI. évf. 1984. február 7. old..
20. OKTATÁSI ADATOK, 1997/98, 1999/2000. Központi Statisztikai Hivatal
21. K. Udvari Katalin: „Psalmus Humanus” – Ének-Zenei Általános Iskola Kecskemét, 1950. PÜSKI Kiadó Budapest, 2000. 216, 226. old.
22. Szabó Helga: A magyar énektanítás kálváriája Megjelent az Eötvös József Alapítvány támogatásával Budapest, 1989. 116.old
23. *Tehetséggondozás Kodály szellemében* címmel kidolgozott 30 órás akkreditált, tanár-továbbképzési program www.parlando.hu 2018/6.sz.
24. Szögi Ágnes (szerk.) „...Van itt egy iskola...” Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézet, Kecskemét, 1983. 97. old.
25. Natter-Nád Klára (szerk.): Kodály Zoltán nevét viselő KÓRUSOK és ISKOLÁK - A Magyar Kodály Társaság Hírei 30. évében, 2008.
26. K. Udvari Katalin: Művelődéstörténeti Kincsestár Válogatás - dr. Maróti Gyula (1912-2004) a Kórusok Országos Tanácsa (KÓTA) alapító főtktkárának magán dokumentum-gyűjteményéből Püski Kiadó Budapest, 2015 205. old.
27. A Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület honlapján: www.psalmusarts.hu (2013)
28. A Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület honlapján: www.psalmusarts.hu (2007)
29. *Ének-zene kézművesség módszerével – hátrányos helyzetű gyermekek tanulási képességeinek fejlesztése „Psalmus Humanus” Hagyomány és megújulás a kodályi zenepedagógiában* PÜSKI Kiadó Budapest, 2002. 163.old.
30. A Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület honlapján: www.psalmusarts.hu (2009)
31. Mentésné Tauber Anna: *A zeneterápia, mint a személyiségfejlesztés hatékony eszköze* KÉPZÉS ÉS GYAKORLAT - Neveléstudományi folyóirat, 10. évf. 2012./1-2. szám
32. Szögi Ágnes: „Ez az iskola valaha Kecskemétnek dicsősége lesz.” Kodály Intézet Kecskemét, 1994. 98.old.
33. K.Udvari Katalin: „Psalmus Humanus” - Hagyomány és megújulás a kodályi zenepedagógiában PÜSKI Kiadó Budapest, 2002. 5.old.

*K. Udvari Katalin gordonka és szolfézs tanár, a PSALMUS HUMANUS Művészetpedagógiai Egyesület alapító elnöke, a *Tehetséggondozás Kodály szellemében* c. tanár-továbbképzési program vezetője, a Kecskeméti Ének-Zenei Általános Iskola legelső osztályának volt növendéke

Az ELTE Bölcsészettudományi Kar Művészetközvetítő és Zenei Intézet és a Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület

SZAKMAI KURZUST RENDEZ

ének-zene tanári pályára készülő egyetemi hallgatóknak
2019. október 18–20-ig, péntektől vasárnapig
a Művészetközvetítő és Zenei Intézet KODÁLY TERMÉBEN
(1088 Budapest, Múzeum krt. 4. „F” épület)

„...a zene nem csupán oktatási anyag”

Integrált művészeti nevelés az iskolában és a családban
címmel

A képzési programról bővebben olvasható a www.psalmusarts.hu
honlapon, ahonnan a Jelentkezés lap is letölthető

A Művészetközvetítő és Zenei Intézet hallgatói számára
a teljes kurzuson való részvétel 2 kreditpontot eredményez,
amihez az előadások 90%-án jelen kell lenni

„A zene mindenkié! De hogyan tehetjük azzá?”

Kodály Zoltán

MAGYAR MŰVÉSZETI
AKADÉMIA

A rendezvény a Magyar Művészeti Akadémia támogatásával valósult meg.

